

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE GEMEENTE

Wijk bij Duurstede

Plaats : Wijk bij Duurstede
Gemeentenummer : 0352
Onderzoeksnummer : 294286
Datum onderzoek : 31 oktober 2017
Datum vaststelling : 16 maart 2018

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	6
2	HOOFDCONCLUSIE	7
3	RESULTATEN ONDERZOEK	8
4	REACTIE VAN DE GEMEENTE.....	13

SAMENVATTING

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft het vve-beleid op orde als het gaat om de wettelijke verplichtingen. Op verschillende onderdelen van het beleid liggen er nog wel kansen om het beleid verder te ontwikkelen.

Wat gaat goed?

De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie om te bepalen welke kinderen tot de doelgroep behoren. De gemeente realiseert daarom ook ruim voldoende vve-kindplaatsen om deze kinderen te plaatsen.

Wat kan beter?

Hoewel de gemeente Wijk bij Duurstede aan alle wettelijke voorschriften voldoet kan een aantal onderdelen van het beleid nog verder versterkt worden. Zo ontbreekt het nog aan een gemeentelijk ouderbeleid waarbij een heldere analyse van de ouderpopulatie leidt tot concrete doelen. Ook de systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan beter. De gemeente evalueert het vve-beleid wel, maar onduidelijk is wat het resultaat is of zou moeten zijn. Dit heeft onder andere te maken met de afspraken over resultaten. Deze zijn weinig ambitieus en worden bovendien door de schoolbesturen niet met de gemeente besproken.

Wat moet beter?

Vanuit de wettelijke voorschriften zijn er geen onderwerpen geconstateerd die beter moeten.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Wijk bij Duurstede bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. Wij hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van vve-beleid van gemeente Wijk bij Duurstede.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Wij publiceren jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek in de gemeente Wijk bij Duurstede. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van de gemeente op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Het vve-beleid van de gemeente Wijk bij Duurstede voldoet aan de wettelijke eisen. Bovendien is het beleid verbeterd ten opzichte van de bestandsopname in 2012. Zo zijn de toeleiding, de doorgaande lijn en de externe kwaliteitszorg nu van voldoende niveau. Tegelijkertijd zijn er wel aandachtspunten om het vve-beleid nog verder te verbeteren. Zo ontbreekt het nog op doelen die de gemeente wil bereiken met ouderparticipatie en afspraken met de voorscholen over de resultaten die zij wil bereiken. Ook kan de gemeente de lat hoger leggen voor de resultaten bij de doelgroepkinderen. De evaluatie van het beleid op gemeentelijk niveau kan scherper, onder andere door daarin de resultaten van de doelgroepkinderen te betrekken. Dat is nu niet het geval. Dit maakt het voor de gemeente moeilijk vast te stellen of vve nu het gewenste effect bereikt.

De gemeente Wijk bij Duurstede voldoet aan de vve-condities. Er is toezicht geregeld door de GGD en de subsidieregeling is gebaseerd op de wettelijke kwaliteitseisen aan vve.

Het gemeentelijk onderzoek geeft geen aanleiding locaties in de gemeente Wijk bij Duurstede te onderzoeken.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Gemeentelijk vve-beleid		Onvoldoende	Voldoende	Goed
1.1	Definitie doelgroepkind			•
1.2	Bereik		•	
1.3	Toeleiding		•	
1.4	Doorgaande lijn		•	
1.5	Resultaten		•	
Gemeentelijk vve-beleid		Kan beter	Voldoende	Goed
1.6	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•	

Gemeentelijk beleid

Definitie doelgroepkind

Wij beoordelen de definitie die de gemeente bepaalt voor de doelgroepkinderen als goed. De gemeente rekent meer kinderen tot de doelgroep dan alleen op basis van de gewichtenregeling. Bij de bekostiging van vve gaat het rijk uit van de gewichtenregeling. De gemeente kan deze gewichtenregeling gebruiken om te bepalen welke peuters tot de doelgroep behoren maar mag hiervan gemotiveerd afwijken. Dit doet de gemeente Wijk bij Duurstede. Er zijn aanvullende criteria geformuleerd waarmee de daadwerkelijke achterstand van een peuter wordt vastgesteld, zoals de feitelijke taalachterstand en de doelgroepbepaling op basis van een sociaal medische indicatie. Deze wordt afgegeven door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Bereik

De gemeente komt haar wettelijke verplichting ten aanzien van het bereik na. Volgens deze wet dient de gemeente voldoende aanbod voor vve te realiseren. Dit is het geval. In Wijk bij Duurstede realiseert de gemeente kindplaatsen voor alle doelgroepkinderen. Hierbij hanteert de gemeente het aantal van haar eigen, brede definitie. Toch is hier nog wel verbetering mogelijk omdat de gemeente weliswaar zicht heeft op het aantal kinderen wat geen gebruik maakt van een plek op de voorschool maar niet wie dit zijn. Het consultatiebureau beroept zich hierbij op de privacy van de ouders en geeft daarom de gegevens niet door.

Toeleiding

Aan de wettelijke eisen voor de toeleiding van doelgroepkinderen naar de voorschoolse educatie voldoet de gemeente eveneens. De taken en verantwoordelijkheden zijn hierbij duidelijk vastgelegd. De belangrijkste verantwoordelijkheid inzake de toeleiding ligt bij het consultatiebureau. Wanneer een kind dat niet tot de doelgroep behoort, op de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf toch een ontwikkelingsachterstand blijkt te hebben, verwijzen de pedagogisch medewerkers door naar het consultatiebureau en krijgt het kind alsnog een indicatie.

Doorgaande lijn

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het zorgdragen voor het maken van afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie. Dat doen zij met het oog op een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan voorschoolse educatie.

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft afspraken gemaakt over de doorgaande lijn in aanbod en resultaten tussen de voorschool en de vroegschool en voldoet daarmee aan de wettelijke eisen. Bovendien is er sprake van een zogenaamde 'warme overdracht' van de voorschool naar de vroegschool. De gemeente kan zich in de doorgaande lijn nog verbeteren door aanvullende afspraken te maken over:

- De doorstroom van doelgroepkinderen van een voor- naar een vroegschool. Als doelgroepkinderen deelnemen aan vve op een voorschool is het belangrijk dat ze zoveel mogelijk doorstromen naar een school met een vve-aanbod;
- De afstemming van het pedagogisch klimaat en het educatief handelen tussen de voor- en vroegschool;
- De afstemming van de wijze waarop de ouderparticipatie gestimuleerd wordt op de voor- en vroegschool;
- De afstemming van de wijze waarop de zorg en begeleiding is ingericht op de voor- en vroegschool.

Resultaten

Tijdens het inspectie onderzoek in 2012 is vastgesteld dat de gemeente Wijk bij Duurstede niet aan de wettelijke vereisten voldeed vanwege het ontbreken van resultaatafspraken met de voor- en vroegscholen. Dit is nu wel het geval. Er zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente en de voor- en vroegscholen over de te bereiken resultaten en de aanlevering hiervan. Hoewel de gemeente hiermee aan de wettelijke eis voldoet, is hierin nog wel een verdere ontwikkeling

wenselijk. De gemaakte resultaatafspraken zijn nog weinig ambitieus geformuleerd. De kwaliteit van de vroegschoolse educatie is er bij gebaat dat dit wel gebeurt. Dat wil zeggen dat ze erop gericht zijn achterstanden bij kinderen in te lopen, zodat ze zonder of hooguit met een beperkte achterstand aan groep 3 kunnen beginnen.

Coördinatie

De gemeenten zijn regievoerder voor vve in hun gemeente. In Wijk bij Duurstede krijgt dit vorm door het formuleren van een vve-beleid vanuit de gemeente waarin ambities zijn verwoord. De betrokken partijen, zoals de houders van de kinderopvang, de basisscholen en jeugdzorg, onderschrijven dit beleid en voeren dit ook uit.

Momenteel is de gemeente bezig met de afronding van de harmonisatie. Ook zaken als ouderbetrokkenheid, geboden hulp en de warme overdracht worden besproken en meegenomen in het beleid. De lijnen met alle betrokken zijn kort waardoor er, indien nodig, snel tot actie kan worden overgegaan. Zoals hierboven al genoemd, kan de evaluatie van dit beleid nog sterker door in gesprek te gaan met de voorscholen en basisscholen over de te bereiken doelen.

Vve-beleidscontext		Kan beter	Voldoende	Goed
2.1	Integraal vve-programma		•	
2.2	Ouders	•		
2.3	Externe zorg		•	
2.4	Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-beleidscontext

Integraal vve-programma

De gemeente heeft met de voorscholen afspraken gemaakt over het gebruik van een vve-programma en het observatiesysteem. Deze afspraken zijn er niet met de schoolbesturen van de (vroeg)scholen. Het gebruik van een erkend vve-programma en een observatiesysteem zijn als subsidievoorwaarden voor voorscholen opgenomen. Door de afspraken over een warme overdracht proberen alle betrokkenen een soepele doorgaande ontwikkeling te garanderen voor de doelgroepkinderen.

Ouders

Hoewel de gemeente initiatieven ontwikkelt voor ouders ontbreekt het aan een

overkoepelende visie op het ouderbeleid en bijbehorende doelen. Het is van belang dat een gemeente actieve participatie van ouders van doelgroeppeuters inzet als instrument om achterstanden van peuters te voorkomen of te verminderen. Hiervoor is het belangrijk dat de gemeente concreet beleid ontwikkelt, waarin is aangegeven welke doelen de gemeente nastreeft op het gebied van ouderparticipatie, op welke wijze de gemeente deze doelen wil verwezenlijken en welke concrete resultaten de gemeente verwacht te behalen, om na te gaan of de doelen behaald zijn. Daarom is het wenselijk dat de gemeente een heldere analyse heeft van de kenmerken en de behoeften van de ouderpopulatie die zij wil bereiken. Nu beperkt de gemeente zich tot het initiëren van activiteiten als een taalklas en de bibliotheek. De voorschoolse locaties maken zelf wel een analyse van hun populatie en zoeken hiervoor contact met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Externe zorg

De gemeente draagt er in voldoende mate zorg voor dat kinderen op een effectieve en efficiënte manier zorg krijgen wanneer dit nodig is. Het CJG heeft hierbij een belangrijke rol. Zij zorgen niet alleen voor de indicatie maar blijven ook daarna betrokken bij de ontwikkeling van het kind door advisering en verwijzing. Voorscholen kunnen hierom vragen, maar het CJG kan dit ook zelfstandig doen.

Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen

De gemeente kan zich nog verbeteren als het gaat om afspraken maken met de voorscholen en basisscholen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het aantal kinderen dat gebruik maakt van de voorschool, de externe zorg en de aard hiervan of de ouderparticipatie. Ook de resultaten maken nog geen onderdeel uit van de afspraken. Van vve-instellingen wordt verwacht dat ze de kwaliteit regelmatig evalueren, verbeteren en borgen. Gemeenten kunnen met vve-instellingen afspraken maken over de wijze waarop ze dit doen en hoe ze zich over deze kwaliteit verantwoorden aan de gemeente. Weliswaar geeft de gemeente aan dat op alle locaties afspraken en protocollen voor de kwaliteitszorg vastliggen, maar de kwaliteitszorg en wijze van verantwoording zijn geen onderdeel van de gemeentelijke subsidievoorwaarden.

Systematische evaluatie en verbetering

De gemeente Wijk bij Duurstede evalueert ten minste één keer per jaar de kwaliteit van vve, maar deze evaluatie wordt niet vastgelegd in een rapport. Ook worden de verbeterpunten uit de evaluatie niet uitgewerkt in een verbeterplan. Ook hierin is nog verbetering mogelijk.

Vve-condities		Onvoldoende	Voldoende	Goed
3.1	De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt		•	
Vve-condities		Kan beter	Voldoende	Goed
3.2	Er is een gemeentelijk subsidiekader		•	

Vve-condities

De gemeente heeft geregeld dat de GGD de voorscholen jaarlijks controleert, waarbij ook de voorschoolse educatie beoordeeld wordt.

Het is van belang dat de voorscholen voldoen aan de basisvoorwaarden, zoals aangegeven in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie. Deze worden jaarlijks getoetst door de GGD. De subsidieregels kunnen benut worden om te sturen op kwaliteit. De regels voor de subsidie van peuteropvang en vve zijn ontleend aan wettelijke kwaliteitseisen. De gemeente kan gericht sturen op het vergroten van de kwaliteit van vve door aanvullende subsidievoorwaarden te formuleren, bijvoorbeeld als het gaat om de doorgaande lijn of het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

4 REACTIE VAN DE GEMEENTE

Dit rapport beschrijft de oordelen en waarderingen van de inspectie over het gemeentelijke beleid ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Wijk bij Duurstede. Wij hebben de gemeente gevraagd de ontwikkelrichting van het vve-beleid aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie:

In grote lijnen onderschrijft de gemeente de bevindingen van de inspectie. De gemeente is van plan de komende periode aandacht te blijven besteden aan de onderwerpen ouders, interne kwaliteitszorg en evaluatie op gemeentelijk niveau. In 2018 zal de nadruk worden gelegd op doelstelling, meten en evalueren.